

መጅልስ አምን ወለዛልም ቀራራቱ ድድ ኤረትርየ
(28ይ ክፈል)

እብ ዶ/ር አሐመድ ሐሰን ድሕሊ

ተርጀመት: መሐመድ እድሪስ መሐመድ

ሳልሳይ ምዕራፍ

1. ሕኩመት አቶብዩ: ሐደስ 11 ሰብተምበር 2001 እግል አንተሀዞት እብ ገበይ ዐስከርያይ ውሕዳተ: ዲብ ሶማል እግል ህለው “መርዕደት ላቶም ጀሃት” ዲብ ትብል እብ ትሉሉይ ሕዱድ መዳይን ወደገጊት ሶማል ኬደት። ክምሰለ ልትአመር: ርኢስ መትዐደይት ሕኩመት ሶማል ለዐለ ዐብደልቃስም ሰላድ ሐሰን ዲብ ሶማል እበአማን እርሃብ ህለ ምንገብእ: እግል ልጋብሁ ዱሉይ ክምቱ እኩድ ዐለ። ምናተ ሕኩመት አቶብዩ እግል መትዐደይት ሕኩመት ሶማል እግል ክሎም መትቃውመት ሶማልዩን ጀሃት ዲብ ዎሮ ወጠንያይ ስያስያይ ከጥ እግል ከምከሞት ትወድዩ ለዐለ ጸገም እግል አፍሸሎት: እግል መናቢት ሐርብ ዐስከርያይ ወማልያይ ሰዳይት እት ተህይብ ዲብ ቅደይ ከርስ ሶማል መትአታዩ አተላሌት።

2. አቶብዩ ዲብ 2004 ካልኣይት መትዐደይት ፈደራልየት ሕኩመት ሶማል እግል ከወኖት ምስል ኬንዩ ወእዳረት አሜሪካ እንዴ ገብአት ዲብ መራቶናይ እጅትመዓት ዶሬት ወናይሮቢ አግደ ዶር ተልሂት። ዐብደለ ዩስፍ: ርኢስ ወዘረእ ዐለ መሐመድ ጄዲ ርኢስ ሶማል እንዴ ገብአ ህዩ ተሐረ። ክልኢቶም ናይ አዲስ አበባ: ናይሮቢ ወዋሽንግቶን ተእዩድ ወደማን ለዐለ እሎምቶም። ለለአትፈክር ላኪን ለዲብ እጅትመዓት ዶሬት ወናይሮቢ ለተአሰሰት ሕኩመት: እግል ዲብ ወረቀት ለትከጠጠ እቱ መሃም ዲብ ሶማል እግል ለአግዴ ኢኮን: ምን ኬንያመ እግል ልፍገር ኢቀድረ። ሕኩመት ኬንያ ወአቶብዩ እበ ወደያሁ ትሉሉይ ጨቅጥ

ምን መቃዲሾ ልሬመት ወመዲነት ባይደወ እንዴ ካቴት ዲብ ሐንቴ ዓቅቢት ቅዋት አቶብዩ እንዴ ገብአት ትገሴት። ለናይ አቶብዩ፡ ኬንዩ ወአሜሪካ ዓቅቢት ለልትቃወሞ እግል ክሎም ሶማልዩን ለከምክም ወጠኒያይ አሳስ ሶማል እግል ልብነው ለለሐዙ ወጠንዩን ጀሃት ሶማል ህዩ እብ ዓኒ አሬመዎም።

3. እዳረት አሜሪካ ወሕኩመት አቶብዩ ለዲብ ኬንዩ ለተአሰሰት ፈድራልየት ሕኩመት ሶማል፡ ለአሰልፍ ዳሌት እሉ ዶር እግል ትተልሂ ክምሰል ኢትቀድር ክምሰል ፈሀመው፡ ዲብ ዮም 8 ፌብርዋሪ 2006 ምን “መናቢት ሐርብ” ዎሮ “ገለድ አከዶት ሰላም ወመጋብሀት እርሃብ” ለትሰመ ሐዲስ ተንዚም አሰሰው። ለለትዐጅብ እሊ ተንዚም እሊ፡ ብዝሓም ወዘረእ ምን ሕኩመት ኮሎኔል ዐብደላ ዩስፍ ለከምክመ ዐለ። ሀደፍ መትአሳስ “ገለድ አከዶት ሰላም ወመጋብሀት እርሃብ” ዲብ ሶማል ሰላም እግል ምደት እንዴ ትበሀለ ኢኮን። ሰበቡ ሶማል ናይለ ወድቀት እቱ በክት መክሩህ እበ ትወቀለት ደረጃት መስኩልየቱ ለረፈዎ፡ መናቢት ሐርብ ቶም። ሰበት እሊቱ ህዩ መሻክል ሶማል ዲብ ሐባለኮት ክምሰል ልተላሌ ዲብ ዊደቱ ዶር ዐቢ ሰበት አግደው፡ እግለ ለአሰኩቡ መስኢት ለገብእ እቶም ይዐለ። ርኢስ ጆርጅ ቡሽ ወርኢስ ወዘረእ አቶብዩ መለስ ዜናዊ “አከዶት ሰላም ወመጋብሀት እርሃብ” ለትብል ስቅራት ለረፍዐው አብርዮ እግል ቅሸት ሌጠ ክምቱ ምን ለገብእ ልግበእ ሕቦፅ ወስቱር ይዐለ። መናቢት ሐርብ ለትየመመው እሉ አግደ ዳይ፡ ለእግል እዳረት አሜሪካ እምበል ለገብእ ልግበእ እስባት ወደሊል “እርሃብ” ለልብሎም ስያስዩን ቅዋት ሶማል እግል ሐረቦት ቱ። ምናተ ሸማል መቃዲሾ እበ መራክብ ዋሽንግቶን፡ አዲስ አበባ ወናይሮቢ ለለሐዝያሁ መርበይ ሰበት ትጌለለ፡ ዲብ ጁን 2006 ዓሲመት ሶማል ዲብ እዴ ቅዋት መሓክም እስላሚየ ወድቀት።

4. ቅዋት መሓክም እስላሚየ ዲብ ጁን 2006 እግል መዲነት መቃዲሾ ጸብጠው። ለእግል አሕዩእ መቃዲሾ እንዴ ትካፈለው ዲብ ቀበት ስካነ ርዕብ ወፈርሀት ለከልቆ ወለተርፈ ናይ ትጃረት መአሰሳተ ለለአንትህዞ ወለዐዝጎ እምበል ገበል ደራይብ ለለአዝዞ ለዐለው መናቢት ሐርብ ደመረዎም። ከብቴ ሶማልዩን እግል መሓክም እስላሚየ ዲብ መቃዲሾ ሌጠ እንዴ ኢገብእ ዲብ ሶማል እብ ግዲደ ዲብ ዘይድ መጽአ። እዳረት አሜሪካ ተእሲር “ መሓክም እስላሚየ” ክምሰል ብቆት ሰበት ረኤቱ ትሻቀረለት። ሕኩመት አቶብዩ እብ ጀሀተ፡ ብንዩት እብ ድግማን ሶማል እብ ገበይ መሓክም እስላሚየ፡ እግለ ዲብ ሶማል ለትተበዐ አጅንደት እግል ትምሰሕ ክምሰል ትቀድር ሰበት ትፈሀመት፡ እግል ናይ መንጠቀት ወቃረት ክምሰልሁመ እድንያይ ሚሳቃት እንዴ ኬደት፡ እብ እጃዘት ወተእዩድ እዳረት አሜሪካ ዲብ ዮም 24 ዲሰምበር 2006፡ እድንያይ ምጅልስ አምን ዲብ ልርኤ

ወስኜው እግል ሶማል ወረት። ምጅልስ አምን ዲብ ሉም 26 ዲሰምበር 2006 ሻፍግ እጅትመዕ ምንመ ወደ፡ ለናይ አሜሪካ ሰዳይት ለዐለ እለ አቶብዩ እግል ልስቀቀ ኢቀድረ።

ክምሰለ ልትአመር ፍንቱይ ልኡክ መነዘመት ምጅልስ ቅራን መስኡለት መክተብ መነዘመት ምጅልስ ቅራን ዲብ ሶማል ወፍራንስወ ፋል ዲብለ ዲብ ሉም 26 ዲሰምበር 2006 ለገብአት ዕልብ 5614 ጀልሰት ምጅልስ አምን፡ እብ ሰበት ቀራር ወራር አቶብዩ እግል ሶማል ለሸሬሕ ተፋሲል ተቅሪር ቀደመ። ፍራንስወ ፋል ዲብ ተቅሪር፡ ርኢስ ወዘረእ አቶብዩ ለዐለ መለስ ዜናዊ ዲብ ሉም 24 ዲሰምበር 2006 ዐዱ ምን አርወሐተ እግል ትዳፌዕ ለለትሐዜ መዳሊት ዋድዮት ክምሰል ህሌት አወጀ። እት ረአስ ሙተጠርፊን ጀሃት እተሓድ መሓክም እሰላሚዩ ወናይ ካርጅ መርዕደት ሐሽምት ለቤለዮም ህዩ ህጁም ምዳድ ከስተ። ምስል እሊ ክሉ ላኪን ምጅልስ አምን ድድ አቶብዩ ለገብአት ትግበእ ምስዳር ኢነስአ። እድንያይ ሰላም ወአምን እግል ዕቅበት እብ መነዘመት ምጅልስ ቅራን ለትዩመመ ጀህት ምንማቱ፡ ለቀድዮት ክምሰል ኢትከስሱ ረአዩ። ሴድያይት ውዛረት ካርጅዮት ዲብ አፍሪቀ ለዐለት ጃንዳይ ፍሬዘር፡ እግል አቶብዩ አስክ ሶማል ዐስከርያይ መትአታይ እግል ቲዴ ተአትፋቅደ ዲብ ህሌት፡ እድንያይ መጅተመዕመ እግል ወራር አቶብዩ እግል ኢልስቀቅ አትፋቅደት። እሊ ዲብ ርኢስ ዐመልዮት ሕፍዘት ሰላም ዲብ መነዘመት ምጅልስ ቅራን ለዐለ ጃን ማሪ ጎሂኖ ዲብ ሉም 26 ጁን 2006 ለአቅረባዩ ተቅሪር ውድሕ ህለ። ዲብ ተቅሪር፡ ጃንዳይ ፍሬዘር፡ “ አቶብዩ አስክ ሶማል ዐስከርያይ መትአታይ ሰበት ወዴት እድንያይ መጅተመዕ እግል ልስቀቀ ገብአ ምንገብእ፡ ጌገ ዐቢት” እግል ትብል ክምሰል ሸርሐት ውድሕ ህለ።

5. አቶብዩ ዲብ ሉም 24 ዲሰምበር 2006 እግል ሶማል ክምሰል ወረት፡ ቅዋት ዲብ ረአስ ሶማልዩን ምዋጥኒን ለለሽዐልል ጀራይም ለአጀሩ ዲብ ህለው፡ አላፍ ቀትለው ወብዕዳም አላፍ ህዩ ምን መሳክቦም ሸዕተረው። ዲብ መቃዲሾ ወብዕድ መዳይን ሶማል ህዩ መባኒ ደመረው። ሶማልዩን መትቃውመት እብ ጀህቶም ዱቅሪ ዐስከርያይ መዓርክ ዲብ ወዱ ወከቢን ዲብ ለአዳሉ፡ መዐሳክረ ዲብ ቀዝፎ ዲብ ረአስ ዌራይ ጄሽ አቶብዩ ከሳር ዐባይ አጅረው። ክምሰል ፍገሪት ናይ እሊ ህዩ ዌራይ ጄሽ አቶብዩ ኤማኑ ሰበት ትብተክ እግል ህጁማት መትቃውመት ሶማልዩን እግል ልክህል ኢቀድረ። ቀደም 15 ጃንዋሪ 2009 ምን ሶማል ቅፊቱ እንዴ ጤመ አስክ ፈግር ህዩ፡ ዲብ መዐስከራቱ እንዴ ተሐበዓቱ ሓለፈዩ።

6. ጄሽ አቶብዩ ዲብ ሉም 24 ዲሰምበር 2006 እግል ሶማል ክምሰል ወረት ወእግል መዲነት መቃዲሾ ክምሰል ጸብጠት፡ እግል ምን መዲነት መቃዲሾ ሐድ 250 ኪሎሜተር ራይመት ላተ ባይደወ ሕብዕት ለዐለት ሕኩመት ርኢስ ዐብደለ

ዩኒቨርሲቲ እንዴት ለሥራ ማድረግ። እብ ሰበቡ ህዩ እብ ሰባን መቃዲሾ እብ ፍንቱይ እብ ሸዑብ ሶማል ህዩ እብ ዓመት ከብቴ ሰበት ሐግለ፡ ሕኩመት ዐብደለ ዩኒቨር ምስል ሀረብ ቅዋት አቶብዩ ምን ሶማል ወድቀ።

7. አማንቱ ሕኩመት አቶብዩ እግል ዌራይ ጄቩ ዲብ ጃንዋሪ 2009 ምን ሶማል እግል ትፍገር ትቀሰበት። ምናተ ዲብ ምድር ሶማል ትሉሉይ ዐስከርያይ ጀራይም ምን ዊደት ኢትጆለመት። መራቅባይ ሐሽም ሶማል ወኔረትርዮ አስክ ምጅልስ አምን ዲብ ቀደመዩ ተቅሪር፡ “ቅዋት ድፊዕ አቶብዩ ዲብ 2009 ዲብ ምድር ሶማል እብ ፍንቱይ ህዩ ዲብ አቃሊም ሂራን ወምድግ እብ እብ ርኡይ ለአቱ ክምስል ዐለው ወናይ ዶሉ መራክዝ ክምስል አሰሰው፡ ምስል አሃል አልሱን እንዴ ገብአው ድድ አልሸባብ አልሙጃህዲን ዐስከርያይ ዐመልያት ክምስል ወዱ ወደሐ። ተቅሪር “መራቅባይ ሐሽም” እብ ሰበት ዶር አቶብዩ ዲብ ሶማል ዲብ እሊ አርእስ እሊ፡ መራቅባይ ሐሽም ሶማል ወኔረትርዮ ዲብለ ዲብ መነዘመት ምጅልስ ቅራን ለልትባደሎ አሚን ዓም ጵጥሩስ ቃሊ፡ ኮፊአናን ወባንኪሙን፡ እብ ሰበት አቶብዩ ዲብ ሶማል ለከስስ ለቀደመዩ ተቅሪር እግል ነቅርብ ቱ። ለእግል አቲ አቶብዩ ዲብ ሶማል እንዴ አሽረ ልትህዩብ ለዐለ መሰምስመ እግል ንርአዩቱ። ክምስለ ልትአመር ምጅልስ አምን፡ ዲብለ እብ ሰበት ሀጎጋይ ስያሱያይ ወእንሳንያይ ቴለል ሶማል እብ ከስስ ውሚን ዓም መነዘመት ምጅልስ ቅራን ዶክቶር ቡጽሩስ ቃሊ ለቀደመዩ ተቅሪር ወመነዘመት ሙእተመር እስላም ወመነዘመት ውሕደት አፍሪቀ ወአልጃምዐ አልዐረብዩ ለአቅረበው ሊካታት አሳስ እንዴ ወደ፡ ዲብ ዮም 23 ጃንዋሪ 1992 ዲብ ሓለፊዩ ቀራር ዕልብ 733፡-

1. ክሎም ጀሃት ሶማል እብ ሻፍግ ሐርብ እግል ለአብጥር፡ ወአከይ መቅረሐም እብ ገበይ ስያሱት እግል ለአስክቦ ዲብ ወርታት ዕሪት እግል ልትሓበር ትላከ።

2. እብ አሳስ ምዕራፍ ሰቦ ሚሳቅ መነዘመት ምጅልስ ቅራን አስክ ሶማል ስለሕ እግል ኢልእቴ መንዐ።

3. ክሎም ጀሃት አከይመቅርሕ ለለአዘይድ ወእግል ዐመልያት ህድግ ሶማል ግሪ ለበልስ መዋዲት ምን ዊደት እግል ለጀመሎ ትላከ። ዲብ ሶማል ስለሕ እግል ኢልእቴ ለመኔዕ ቀራር ልትከዩስ ክምስል ይህለ እግል አከዶት ህዩ፡ ምጅልስ አምን እብ አሳስለ ዲብ ዮም 3 ማዮ 2002 ለሓለፊዩ ቀራር ዕልብ 1407 አሚን ዓም መነዘመት ምጅልስ ቅራን መራቅባይ ሐሽም “Monitoring Group” እግል ልትከወን የመመ። ወቀይ ናይለ ሐሽም ህዩ፡-

1. መኔዕ ስለሕ ልትከዩድ እግል ኢሊህሌ አከዶት፡ እብ ምድር፡ ዐስተር ወበሐር እግል ኢልእቴ ራቀቦት።”

2. “ተክኒክዬን ሰብ መቅደረት፡ ዲብ ምህም ቅደይ ናይላ ኪደት መኔዕ ስለሕ ለከሰስ ተፋሲል ሐብሬ እግል ለሀቦ።”

3. “ምህም ዲብ ገብእ እቱ ወክድ ዲብ ምድር ሶማል፡ ግዋሬ ሶማል ዲብለ ገብአየ ልግበአ ድወል ወብዕድ ሐረካት በሐስ ዊደት።”